

COMPARISON BETWEEN ORGANIZATION AND FUNCTIONING OF THE EUROPEAN ECONOMIC INTEREST GROUP AND EUROPEAN PRIVATE COMPANY

Carmen Nicoleta Bărbieru, PhD Student, "Al. Ioan Cuza" University of Iași

Abstract: In the general context of globalization and of economic cooperation within the European Union, the reorganization of the participants in international trade activity in legal structures allowing adaptation to supranational market conditions is almost a necessity.

The European Economic Interest Grouping and future european private companies are two legal structures which due to the flexibility of the organization and functioning allow members to adapt their activities both to the context of globalization and to the performance in a single market.

European Economic Interest Grouping aims to facilitate and develop economic activity of its members and the initiative to create a european private company responds to a need to strengthen the competitiveness of small and medium-sized enterprises in the single market.

Keywords: *Regulation, group, european private company, organization, functioning.*

1. Precizări prealabile

Comparativ cu numărul de întreprinderi mici și mijlocii constituite la nivelul Uniunii Europene numărul celor care participă la activitatea economică transfrontalieră este considerabil mai mic. În consecință la nivel european au fost necesare o serie de inițiative menite să sprijine întreprinderile mici și mijlocii. Una dintre inițiativele având drept scop facilitarea activităților întreprinderilor mici și mijlocii pe piața unică s-a materializat sub forma Regulamentului (CE) nr.21371/1985 privind Gruparea Europeană de Interes Economic (GEIE).

Grupul european de interes economic a fost inspirat de modelul francez al grupului de interes economic, care a apărut ca o necesitate a adaptării întreprinderilor franceze la concurența internațională, întrucât la vremea respectivă niciuna din structurile juridice existente care permiteau regruparea întreprinderilor mici și mijlocii pentru ca acestea să devină competitive atunci când acționau pe o piață economică lărgită, nu era perfect adaptată problemelor cu care se confruntau. Acesta are drept obiectiv să faciliteze sau să dezvolte activitățile economice ale membrilor săi și să îmbunătățească sau să sporească rezultatele acestor activități; scopul său nu este de a obține profit pentru sine.

Grupul european de interes economic datorită obiectivului său, precum și a cerinței ca activitatea sa să fie legată de activitățile economice ale membrilor săi și auxiliară acestor activități nu constituie decât o parte a rezolvării problemelor cu care extinderea pe piața unică a activității întreprinderilor mici și mijlocii se confruntă, rezolvare ce nu a putut fi completată de celelalte forme societare europene reprezentate de Societatea Cooperativă Europeană, având rolul de a dezvolta activitatea transnațională a cooperativelor, reglementată de Regulamentul (CE) nr. 1435/2003 din 22 iulie 2003 privind statutul societății cooperative europene (SCE) și de Societatea Europeană reglementată prin Regulamentul (CE) nr. 2157/2001 din 8 octombrie 2001 privind statutul societății europene (SE) destinată

întreprinderilor mari. În consecință a apărut necesitatea creerii unei noi forme juridice europene adaptată la nevoile specifice ale întreprinderilor mici și mijlocii, care să poată constitui în viitor un instrument juridic optim pentru facilitarea activităților transfrontaliere a acestora.

Astfel că, la nivel european a altă inițiativă având drept scop facilitarea activităților întreprinderilor mici și mijlocii pe piața unică s-a materializat în Propunerea de Regulament privind statutul societății private europene.

2. Organizarea grupului european de interes economic și a viitoarei societăți private europene

Sub aspectul organizării cele două structuri juridice create în vederea surmontării barierelor cooperării transfrontaliere, prezintă o serie de similarități, atât la nivelul organelor cu rol fundamental în funcționarea lor, cât și al libertății membrilor, în cazul grupului european de interes economic, respectiv acționarilor, în cazul viitoarei societăți private europene, de a fi proprii arhitecți ai structurii juridice pe care o constituie.

Regulamentul (CE) nr.2137/1985 prevede în art.16 alin.(1) că organele unui grup european de interes economic sunt membrii care acționează în mod colectiv și administratorul sau administratorii.

Legiuitorul european nu a denumit în cuprinsul Regulamentului organul colegial al grupului european de interes economic, limitându-se doar la a indica modul în care poate fi exercitată în cadrul grupului puterea de decizie de către membrii săi, și anume doar cu titlu colectiv și nu individual.

Funcție de prevederile legislației naționale a statului pe teritoriul căruia grupul european de interes economic și-a stabilit sediul și de cele ale contractului constitutiv al grupului, cadrul exercitării dreptului de vot va fi unul complex, atât din punct de vedere material cât și procedural și va îmbrăca forma adunării generale a membrilor sau unul mai simplu și care presupune consultarea membrilor fără reunirea lor fizică.

Administratorul grupului european de interes economic este persoana fizică sau juridică, membră sau nu a acestuia, care, transpune în practică voința grupului prin exercitarea tuturor operațiunilor necesare pentru aducerea la îndeplinire a obiectivului sau obiectivelor de activitate și a voinței colective a membrilor cu excepția restricțiilor menționate în actele normative sau în actul constitutiv.

Pe lângă aceste organe cu rol fundamental în funcționarea grupului funcție de particularitățile și, în egală măsură, de forma juridică a membrilor fiecărui grup european de interes economic, în practică, membrii pot opta pentru constituirea și a altor organe complementare ale căror competențe trebuie specificate în cuprinsul contractului.¹

Un prim astfel de organ ar fi putea fi *consiliul de supraveghere*, după modelul societății pe acțiuni administrate în sistem dualist. O astfel de alegere va putea fi făcută în cazul în care din structura grupului fac parte membri care sunt familiarizați cu acest tip de organ din legislațiile lor naționale sau dacă activitatea grupului prin natura sa solicită o astfel de opțiune. Un alt organ care poate fi întâlnit în cadrul grupului european de interes economic,

¹ A se vedea, GEIE : aspects pratiques, France et autres pays de la Communauté, Ed. Francis Lefebvre, 1993, p. 172.

este *comitetul tehnic*, care poate avea funcții foarte diverse în cadrul grupului, legate în general de activitatea desfășurată de grup.

Din analiza dispozițiilor Propunerii de Regulament al Consiliului privind statutul societății private europene referitoare la organizarea societății private europene rezultă că, sub rezerva dispozițiilor acestuia, acționarii au dreptul de a stabili organizarea acesteia.

Potrivit art.26 alin.(1) din Propunerea de Regulament al Consiliului privind statutul societății private europene în structura cu rol fundamental în funcționarea acesteia trebuie să se regăsească în primul rând un organ de conducere care este responsabil de gestionarea activității societății și care este similar administratorului sau administratorilor grupului european de interes economic.

La fel ca și în cazul grupului european de interes economic, nici în cazul societății private europene adoptarea deciziilor de către acționari nu necesită convocarea unei adunări generale, Propunerea de Regulament al Consiliului privind statutul societății private europene cuprinzând o dispoziție expresă în acest sens [art. 27 alin.(3)].

În structura unei societăți private europene prin voința acționarilor se mai pot regăsi o serie de organe cu atribuții de supraveghere și control a gestiunii. Astfel că, prin actul constitutiv acționarii pot prevedea și existența unui organ de supraveghere a activității societății private europene sau un auditor.

3.Funcționarea grupului european de interes economic și a viitoarei societăți private europene

Sub rezerva dispozițiilor (CE) nr.21371/1985, respectiv a Propunerii de Regulament al Consiliului privind statutul societății private europene atât membrii grupului european de interes economic, cât și acționarii societății private europene dispun de un grad ridicat de libertate în ceea ce privește stabilirea regulilor aplicabile funcționării acestora.

Regulile funcționării grupului european de interes economic persoană juridică română sunt cele prevăzute de Regulamentul (CE) nr.2137/1985 se completează cu dispozițiile Legii nr.161/2003, cu dispozițiile generale în materia funcționării persoanei juridice prevăzute de Codul civil (art.212-220) și cu regulile stabilite de membri prin actul constitutiv al grupului european de interes economic sau prin deciziile luate de aceștia ulterior constituirii în mod legal al grupului.

În ceea ce privește funcționarea grupului european de interes economic legiuitorul european s-a rezumat la a prevedea regulile distribuirii dreptului de vot între membrii, cui aparține inițiativa organizării consultării membrilor și să enumere deciziile ce trebuie aprobate cu unanimitate. Astfel că, potrivit art.17 alin.(1) din Regulamentul (CE) nr.2137/1985 fiecare membru dispune de un vot. Cu toate acestea, contractul constitutiv al grupului european de interes economic poate să atribuie mai multe voturi anumitor membri, cu condiția ca niciun membru să nu dețină majoritatea voturilor.

În ceea ce privește inițiativa organizării consultării membrilor, indiferent de forma aleasă de aceștia pentru a fi consultați în vederea luării unei decizii cu privire la grup, conform art. art.17 alin.(3) din Regulamentul (CE) nr.2137/1985 organizarea consultării membrilor revine administratorului sau administratorilor la inițiativa unui administrator sau la cererea a cel puțin unui membru al grupului.

Deciziile pentru care regula unanimității este obligatorie sunt cele reglementate de art.17 alin (2) din Regulamentul (CE) nr.2137/1985 și privesc:

- a) modificarea obiectului de activitate al grupului;
- b) modificarea numărului de voturi atribuite fiecărui membru;
- c) modificarea condițiilor de luare a deciziilor;
- d) prelungirea duratei grupului peste termenul stabilit în contractul constitutiv al grupului;
- e) modificarea contribuției fiecărui membru sau a anumitor membri la finanțarea grupului.

Ca regulă absolută, unanimitatea mai este cerută, și în următoarele cazuri:

- a) un membru al grupului dorește să cedeze participația sa într-un grup sau o parte din aceasta fie unui alt membru, fie unui terț; efectele acestei cesiuni sunt subordonate autorizației acordate în unanimitate de către ceilalți membri [art.22 alin.(1) din Regulamentul (CE) nr.2137/1985];
- b) decizia privind primirea de noi membri se adoptă în unanimitate de către membrii grupului [art.26 alin.(1) din Regulamentul (CE) nr.2137/1985].

Deoarece deciziile pentru adoptarea cărora este necesară unanimitatea sunt expres prevăzute de Regulamentul (CE) nr.2137/1985 rezultă că toate celelalte decizii cu privire la grup pot fi luate cu majoritatea și cvorumul prevăzute de actul de constituire a grupului. În cazul în care contractul nu prevede altfel, deciziile se vor lua în unanimitate.

Așa cum am menționat anterior, Propunerea de Regulament al Consiliului privind statutul societății private europene nu prevăde necesitatea adoptării deciziilor acționarilor în cadrul unei adunări generale lăsând libertate acestora să stabilească modul de adoptare a deciziilor. Legat de adoptarea deciziilor de către acționarii societății private europene prin actul său constitutiv trebuie reglementate cel puțin următoarele aspecte:

- a) modul de luare a deciziilor de către acționari. În acest sens acționarii societății private europene pot opta între una din următoarele soluții: adoptarea tuturor deciziilor în cadrul unei adunări generale, adoptarea deciziilor ca urmare a consultării scrise a acționarilor, fie adoptarea doar a unora dintre decizii în cadrul adunării generale;
- b) majoritatea necesară pentru adoptarea deciziilor acționarilor, sub rezerva dispozițiilor propunerii de regulament;
- c) alte decizii care trebuie adoptate de acționari, pe lângă cele obligatoriu a fi luate de aceștia și enumerate la articolul 27 alin. (1) din Propunerea de Regulament al Consiliului privind statutul societății private europene, precum și cvorumul și majoritatea necesară a drepturilor de vot;
- d) regulile privind propunerea de decizii cu respectarea dispozițiilor articolelor 21, 27 și 29 din Propunerea de Regulament al Consiliului privind statutul societății private europene;
- e) termenul și modalitatea în care acționarii trebuie notificați în legătură cu propunerile de decizii ale acționarilor și în legătură cu adunările generale ale acționarilor, în cazul în care actul constitutiv prevede aceste adunări generale;

- f) modul în care acționarii obțin textul propunerilor de decizii ale acționarilor și orice alt document pregătit în legătură cu adoptarea unei decizii;
- g) modalitatea în care sunt puse la dispoziția acționarilor copii ale rezoluțiilor adoptate;
- h) modalitatea de convocare a adunării generale, metodele de lucru și regulile de vot prin reprezentare, procedura și termenele limită în care societatea privată europeană trebuie să răspundă cererilor de informare din partea acționarilor, să acorde accesul la documentele sale și să notifice deciziile care au fost adoptate de acționari în cazul în care acționarii au convenit ca adoptarea unora sau tuturor deciziilor acționarilor să se facă în cadrul unei adunări generale.

În ceea ce privește administrarea atât grupul european de interes economic, cât și societatea privată europeană pot fi administrate de una sau mai multe persoane fizice. Dacă în cazul structurii juridice reprezentate de grupul european de interes economic administrarea poate fi realizată și de o persoană juridică, dacă legislația statului membru pe teritoriul căruia și-a stabilit sediul grupul o permite, societatea privată europeană, conform Propunerii de Regulament al Consiliului privind statutul societății private europene poate fi administrată doar de persoane fizice.

Cu privire la structura organului de gestiune Regulamentul (CE) nr.2137/1985 nu face referire la realizarea activității de administrare a grupului prin intermediul unui organ similar consiliului de administrație (specific sistemului monist de administrare a societății pe acțiuni) sau directoratului (specific sistemului dualist de administrare a societății pe acțiuni) lăsând libertate membrilor pentru prevederea unor astfel de organe, spre deosebire de Propunerea de Regulament al Consiliului privind statutul societății private europene care în Anexa 1 indică expres opțiunile pe care le au acționarii cu privire la structura organului de gestiune. Astfel că, în cuprinsul actului constitutiv al societății private europene cu privire la administrare ar trebui să se regăsească clauze referitoare la structura organului de conducere [unul sau mai mulți directori, un consiliu de administrație (structură duală) sau un consiliu administrativ (structură unitară)] și la organizarea acestuia.

Opțiunea acționarilor pentru un consiliu de administrație sau unul sau mai mulți directori generali implică o a doua opțiune și anume aceea pentru un organ de supraveghere sau nu. În cazul în care acționarii convin ca societatea privată europeană să aibă în structura sa un asemenea organ sunt necesar a fi incluse în cuprinsul actului constitutiv clauze referitoare la compunerea și organizarea acestuia, precum și la relațiile pe care organul de supraveghere le are cu organul de conducere.

În ceea ce privește condițiile de numire, procedura de numire, puterile conferite și încetarea activității administratorilor/directorilor, acestea sunt prevăzute în cazul ambelor structuri juridice analizate în actul lor de constituire.

Administrarea atât a grupului european de interes economic, cât și a societății private europene implică atât o administrare internă a acestora, adică raporturile administratorului cu grupul, respectiv societatea privată europeană și membrii, respectiv acționarii acestuia, cât și încheierea de către cele două structuri juridice a unor acte juridice cu terții.

Spre deosebire de societățile cu scop lucrativ reglementate de Legea nr.31/1990 unde puterea administratorului de a reprezenta societatea în raporturile cu terții este distinctă de

puterea de a îndeplini operațiunile de gestiune internă, în cazul grupului european de interes economic nu operează o asemenea distincție. Conform art.20 alin.(1) din Regulamentul (CE) nr.2137/1985 în relația cu terții grupul este reprezentat doar de administrator. În cazul existenței unei pluralități de administratori, oricare dintre aceștia poate reprezenta grupul în relațiile cu terții. De la această regulă există și o excepție și anume situația în care contractul constitutiv al grupului prevede faptul că grupul este angajat din punct de vedere juridic doar de doi sau mai mulți administratori care acționează solidar [art.20 alin.(2) din Regulamentul (CE) nr.2137/1985].

Pentru opozabilitate față de terți a unei astfel de stipulații contractuale este necesară publicarea ei în registrul comerțului de pe lângă tribunalul unde grupul european de interes își are sediul. Într-o atare ipoteză, conform art.25 lit.d) din Regulament scrisorile, formularele tipizate și documentele similare trebuie să indice și mențiunea că administratorii trebuie să acționeze solidar.

Pentru a proteja terții Regulamentul a prevăzut că în raporturile cu terții grupul este angajat de actele încheiate de administratorul său, chiar dacă acestea nu se încadrează în obiectivul grupului. Grupul nu va fi angajat prin actele încheiate de administrator care nu se încadrează în obiectivele sale dacă demonstrează că terțul știa sau nu putea, în împrejurările respective, dată fiind circumstanța că numai publicarea mențiunilor cu privire la obiectivul pentru care a fost constituit grupul constituie o dovadă în acest sens, să nu fi știut că actul respectiv nu se încadra în obiectivele grupului [art.20 alin.(1) parag.(2) din Regulamentul (CE) nr.2137/1985].

Societatea privată europeană este reprezentată în relațiile cu terții de unul sau mai mulți directori, Actele efectuate de acesta sau aceștia fiind obligatorii pentru societate chiar dacă acestea nu se încadrează în obiectul său de activitate..

La fel ca și în cazul grupului european de interes economic acționarii prin actul constitutiv al societății private europene pot să prevadă faptul că directorii își exercită solidar mandatul general de reprezentare. Conform art.33 alin.(2) din Propunerea de Regulament al Consiliului privind statutul societății private europene nicio altă limitare a mandatului de reprezentare al directorilor, survenită în temeiul actului constitutiv, al deciziei acționarilor sau al deciziei organismului de conducere sau de control, dacă există, nu poate fi opozabilă terților, chiar dacă a fost publicată. Dreptul de reprezentare al societății private europene poate fi delegat de directori în conformitate cu dispozițiile actului constitutiv.

Răspunderea administratorilor, sub rezerva dispozițiilor actelor europene în materie este reglementată de legislația națională aplicabilă în cazul ambelor structuri juridice.

Concluzii

Atât grupul european de interes economic, cât și societatea privată europeană pot constitui pentru întreprinderile mici și mijlocii soluții juridice la problemele cu care se confruntă acestea în ceea ce privește cooperarea transfrontalieră; primul, creat ca un instrument juridic având ca și obiectiv să faciliteze sau să dezvolte activitățile economice ale membrilor săi și să îmbunătățească sau să sporească rezultatele acestor activități, iar cel de al

doilea, deși în stadiul de proiect, adaptat expres nevoilor și dimensiunilor întreprinderile mici și mijlocii.

Flexibilitatea conferită celor două structuri juridice analizate în ceea ce privește organizarea și funcționarea lor le conferă acestora o mare capacitate de adaptare la diversele cerințe impuse de extinderea teritorială a activității economice în cadrul pieței unice. În consecință societatea privată europeană alături de grupul european de interes economic poate constitui o formă juridică suplimentară de cooperare la nivel transfrontalier a întreprinderilor mici și mijlocii.

BIBLIOGRAFIE:

B. Lecourt, *L'influence du Droit Communautaire sur la Constitution de Groupements*, L.G.D.J., 2000.

D. Lepeltier, É. Buttet, G. Lesguillier, *Les Groupements d'intérêt économique, GIE, GEIE : régimes juridique et fiscal, formules, textes*, GLN Joly, 1990.

F. Lemeunier, *Groupement d'intérêt économique (GIE) : groupement européen d'intérêt économique (GEIE)*, éditions 10, Dalloz, 1999.

M. Luby, F. Pasqualini, V. Pascualini-Salerno, *Droit communautaire des Societes et Groupements*, GLN Joly, 1996.

M. Menjucq, *Droit international et européen des sociétés*, 3° édition, Montchrestien, 2011.